Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Passio sanctorum Donati Advocati quod est III. idus. martii

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

in laudem & gloriam nominis sui. quod est benedictū
in secła sc̄orum. amen.

INCIPIT PASSIO SC̄ORUM DONATI ADUOCATI. QUOD EST III. IDUS MARTII.

LXX

Si manifesta persecutionum gesta non otiose con
scripta sunt. nec inconsulte in honore martyrū
& aedificatione credentium. anniuersaria sollemnitate
releguntur. cur non magis subdole fraudis & blande
deceptionis insidie conscribantur pariter & legantur
que sub optentu relegionis animas fraudulenta circū
uentione subuertunt. magis enim necessarium in
structio illis est ubi professa hostilitas non est. quia
hostilis societas ad de(pi)ciendum & facilis & proxima est.
& inimici inquid hominis domestici eius. Ideo alie
num ab officio relegionis & pietatis erit non solum
martyrum glorias inuida quodadmodo taciturnitate
comprimere. sed ei patrocinante silentio decepto
ris subtilitates celare. Quod similiter est enim tam
periculose taceatur prudentibus. quam inutiliter
a simplicibus ignoratur. Quoquidem ut facile est
in eaūtos appellationem no minis Xp̄i
a fallacibus decipi. ita necesse fe fingere
nomen. ministros anti christi prodiditione. Ergo lu
porum latentium sub ueste ouium ut liberentur
instructi qui imperitia fallebantur. aut contumaces suo
uitio pereant sine culpa & periculo predicantium xp̄ia
norum causis ergo repetendi suggesta sunt & utilitatis
& iustitie plena sunt. quia & fideles commemorando
corroborant. & rudes quosq. attollerant ut in temptati
onum instigat. & inimicos detegendo condempnat.
predices ergo patientissimam filiorum suorum fidem
pia mater (eccl̄a) recognoscat. & fructum operis sui latro
num crudelissimorum spelunca. Ergo iam uenamus
ad causas. Res apud Kar tagine gesta est. Cecilianus
eudon̄ pise tunc instantem. assentiente leontio co
mite duce ursatio marcellino tunc tribuno. fabulan
te diabulo tamen omnium istorum consiliario ex
istente primo & enim uti in ueterato draconi

mos est insitus quasi non ipse iam dudum p(er)secutione
manifesta xp̄iani nominis inpugnator extiterit ut eos
quos aperta persecutione superare non potuit. callida
fraude circum uenire molitus est. Ut eo facilius deceptio
proderet. quod deceptionis auctor lateret & sed quibus
precepta diuina semp(er) sunt arma uictritia. tam blan
dientes intellexerunt insidias quam minas. tunc seuien
tes territi non sunt. at ubi ergo nec blandi(ti)js cautos
uigilantesq. fefellit. sciens inuidus artifex illos quoq.
quos iam dudum publica strage deiecerat. ad
eum quem negauerunt reuerti p(er) penitentiā
posse. ipsumq. donum ad suscip(i)endū dolentium
exomologesin promptas. utpote nolentē mortem
morientis. quantum ut re uertatur & uiuat.
Montes quas in prelio tormentorum metu subegit
blandimentis aduersus tempore pacis erexit.
ut oblata humilitate qua sola possent iram dī indig
natis mitigare. insinuatq. sup(er)bia qua certissime
sciuit dn̄m grauius offendi posse. & ne relapsos in
licite rursus honores ecclesiasticos usurpantes.
quam tunc tenuerant sacramentorum celestium
desertores tamdeorum falsa professione nunc le
tus qua inbecillitate fidei nup(er) gauisus immo se
curior modo cum quia sic ep̄i uel xp̄iani dicuntur.
qui tunc cum nominis negatione ruerunt. Tanti
inimicos habens ibi nomine nuncupari suos dū mo
do tale fraude totius iam decimus teneat quos
falsa appellatione ludificat. Non solum oblectans
inani gloria miseros sed & regales amicitias muneribq.
terrenis circum scribens auaros. Tamen insaciabilis
predo moleste ferens. quod non omnes hac arte pos
sederit subtilius argumentum ad inuolendum fidei
sinceritatis salutis inuenit inimicus. Xp̄s inquid
amator unitatis est. Unitas igitur fiat. Ante minus
plebem sibi semp(er) obsecutam. Ideoq. adeo desertum
catholicam uocant de p(er)uditione nominis. qui ei com
municare noluerunt heretici dicerentur. Mitti
te pecunias quibus uel fidem caperet & uel profes
sionem legis occasionem fecerit auaritia.
sed cum his omnibus inlecebrantib; temptamen
tis frigida atq. inflexibilis tenor iustitie

deuotionis obsister&. iubentur interuenire iudices.
coguntur uti cogant seculi potestatibus circumcludi
uexillationibus domus proscriptionum mine pre
tenduntur. diuitibus profanantur sacramenta. supra
inducta gentilitatis caterua conuenticula sacra
fiunt luculenta conuiuia. Iamque diu gesta
sunt illic (int) epulis lasciuientium iuuenum. & ubi
presto fuerint aspernamenta feminarum
scelerosa. Et dei certe fidelissimi fratres. quanta
repente rerum mutatio basilica in popinam
ne turpius dicam conuersa est. quid dolor uidere
in domo dei. quantum piaculum locum illum cas
tis precibus & uotis adsuetum incestis operibus
& sporcis uocibus profanari. Quis oro hominum
cuius lib& extreme condicionis intra suos pari
etes id fieri pateretur. nemo hoc uell& nisi qui
& facere posset. quis talia uel filius diaboli aucto
ribus gesta negat uel facti auctores xpianos
appellat. nisi qui aut ipsum diabolum excusatum
uelit. aut de deo xpo aliter sensit. quanta
serpentis industria quanta his malis & pecc
atis incubuit: ut eclesiam suam familiam diuino
nomine titulatam scelere & nomine. quam
nomen suis operibus infamar&. Ue
neranda diuine patientie uirtus que tantum
se extendentem mali nequitia sustinens patitur
facta subdoli hostis sibi uel suo nomine reputar&.
nequisquam existim& leue quid accidere quaten
us scismata & hereses oriuntur. quorum utique
ministerio profano & opere adulterino dominum &
xpm infamat satane transfiguratio. sed ne
a proposito longius euagemur sacrarum uirgi
num stupra pretereo. ab exiliis sacerdotum
dei dissimulo cedes contumelias predas & spolia
taceo. ut illi tantum ipsi intellegant nos pauca de
multis consulto decerpere & ea breuiter adtexere
eunde ea proferre ut pote qui non indictum
studeamus ab inimicis exigere sed miserorum
animas de lupi rapacis faucibus. & de ipso iam
poene draconis abeo liberare poterat. Igitur
discipline salutaris euersor castitatem fidei

unitatis uocabulo uiolare. hoc est unitatem ipsum sibi
nondo cogere. quid nequam rectores huius mundi
& harum tenebrarum fieri precipiebant. ut illud
quod iubebatur quale fuerit & personu perpetientis in
dicar&. que & quanta inter hec ediderit eclesie dei
& xpi gloriosa exempla que xpiane professionis
signa extiterint. atque uere fidei & integre deuotionis
indicia publicata quibus palam factis nullum potu
it ueritas latuisse. nisi qui contra suam conscientiam
secundum uocem prophete spem suam in mendacio
ponere destinauer&. Ad ultima ueniamus. illa scili
cet que deficientibus falsitatis & fatigatis insidiarum
machinamentis inapertas minas manifestasque furias
eruerunt. Erat tunc uidere militum manus
traditorum furiis ministrantesque. ad perpetran
dum tanti facinoris opus memoratorum merce
de conducta sunt. Circumstabant denique dili
gentissima curiositate inspicientes ne quid illic
minus gerere crudelitate mercennarie licuiss&.
Quidam illum (e)orum tamen curiosi spectaculi in
tentio quam exactione locum sanguinis prostitutum
atuero populos dei ante lic& opinionem future
cedis & audierit . & ex ipsa dis
positione cognouerat. non so
lum fugiaus non est in
minentis exitiose mortis metu qui potius adoratio
nis domum uoto passionis animosius conuoluit.
ubi cum fides sacris semper lectionibus pascitur. & con
texta ieiunia precibus continuis saginatur. Cumque
ipsa prece in manu dei commendantur anime in
quorum manibus propinquat. Ecce adistat dominice
passionis cohors similium & castris progreditur.
Ad xpianorum necem a fariseis neotericis procu
rata minus contra innocuis & ad dominum extensas ar
mantur fustibus dexteras quasi minus martirium di
cerent. qui non gladio sed impio fustium cede truci
dabantur. Quamquam honoratissimi sicilib
bensis episcopi iugulum tribuni gladius & non penetrauit
tamen compunxit. atque hic & illic tum ministros dia
boli furor dexerit. quam gloriosi antestitis patien
tia xpi eclesiam manifestauit quia nec aliis ostendebat

xpi dni seruus. quam ille qui haec eadem patiebatur. quae et ipse passus est dns. Non est inquid seruus maior domino suo. si me persecuti sunt et uos persequentur. Quare si et hi serui xpi sunt qui a seculo diliguntur ostendant ipsum dnm a seculo fuisse dilectum. Si autem seculum non nisi eos qui sui sunt diligere necesse est eos odio habere quos de seculo dns xps elegit. Si de seculo essetis inquid seculum quod suum est amaret. Sed quia de seculo non estis et ego elegi uos de seculo. propter ea odit uos seculum.

Denique huius odii et ritus semper effusione sanguinis consignatus est. sicut et nunc pristinum conuentionemque sceleris non aliter quam consignatione sanguinis transegerunt. Cum omnis aetas et sexus clausis admodum oculis caesa in medio basilice necaretur. basilice inquam intra cuius parietes et occisa et sepulta sunt corpora numerosa. ut et illic et titulationibus nominum persecutionis et iam celerinensis usque in finem memoria prerogatur. ne aliter quandoque post modum episcopatus nomine geste rei et patres deciperet parricida. Nam et anni uertalis dies religiosa deuotione non inmerito celebratur. Est enim honorandus iste dies in quo et omnis eccl'a di confessa. et post eius xpi dni a eterni iudicis dextera coronata est.

Uident enim cur non omnis permiserit summa pietas trucidari. tamen conspiciens omnium corda martirii premio munerauit. Quos tota deuotione pati uoluisse perspexit. qui non sanguinem sed fidem querentium querit. Illum autem omnium sanguis necesse est teneri reum. quem totam interficiendam locasse plebem non est incertum.

Addit huc autem quod clementie maioris fuit. et tam post eum nefarium factum eandem basilicam possidendam homicida putauit quasi amore loci subcumberent. ceteri que uastarunt xpianam quibus uidebat ipsam uitam seculi presentis contemni. illis se opinor placiturum putabat. post sanguinis maculam quorum sanguinem adpetiuit post traditionis ruinam quos ideo persequebatur. quia communionis eius contagium declinabant. ipsos eosdemque communicatores sibi post perpetratum homicidium promittebat.

O inprudentia uanitati dementieque commixta qua obcecatur latro deterrimus id consilium statuendum putauit. quo sua ipsa dispositione nescius inpediret.

Iam uiolentie ipsius tempestatis ante oculos proponendum. quod tunc uisum est nunc animo reuoluendum. cum di sacerdos ante aram sacri nominis mactaretur. cum adhuc cum inmus puer disciplinę sacramentorum pene et animis gratum. lauacri salutaris patientissime postularet. subuenite subuenite. aiebat catecumeno mihi anima iam defecit et proxima hoc sibi magnum uoluisse contingere. ultima uoce signabat. sed instar dominice passionis aqua sanguinis tingeretur. at uero memoriatus eps et abuocatensi oppido kartagine hospes aduenienti. tanta catholice istius humanitate hospitalitatis exceptus est. ut non ante post itineris tanti laborem uel aque modicum sumeret. quam sui sanguinis poculo traditorum fauces auidissimas satiasset. Unde querendum puto qualis esse possit apostasie. si digne talis appellatur catholica. Nam et hoc ad inuitandum nomen magopere procurauit. nominis inimicus ut etiam uulgo dici fecisset catholicam ubi inpune committitur quicquid publico iure damnatur.

Interea cum traditorum uotis seuiendum obsequia paruisset. Cumque ardorem seuitie sanguinis copia satiasset. basilicam rursus aliqui fratres ingressi. qualia pro tempore poterant obsequia martiribus exhibebant. Que tunc animorum perturbatio. qui profluuius lacrimorum quila mentationum gemitus. cum inter cadauera trucidatorum discurrens pietas uniuscuiusque. licentius faciem dinoscere properare. Ubi cum filii parentes filiorum de parentibus prostrata corpora repererunt uideres alios suorum amplexibus inherentes alio repentino atque insperato uisum perculsos consedisse semianimes nonnullos colligendis corporibus pias manus adcommodantes. dum diu et sociis corpora inter-

quam decebat licentiā conteguntur dum membra saeuis
ictibus comminuta & pene discerpta. Attamen si non os-
situs loci tamen suis reddunt uespertinum. Iam
iamq; tempus diei illius luce temperabat & cludere.
atq; ita diuersis locis corpora numerosa ad unum
inter im locum statim festinatq; congesta atq; acer-
uata sunt. Ita tamen religiose laborantes dictabat
sps̄ ut ubi pastor pcussus iacebat. illo & ouium
grex de passione purpureus colligeretur. Quod
diuinitus factum ipsa res protestata est. ut qui
dō sacrificium semel obtulerunt. aram dī circum
circa perambitam coronantur. ut ep̄s cui
obsequia exhibebantur. a populo sacerdotium
administranti. etiam martyrio promotus
comitatum & obsequiis suorum con martyrum.
frueretur. O uere diuinum & longe diuersū
a sapientia humana consilium. O mysteriū
procul a disciplinis omnibus seperatum. sicut
ipse dñs omnip̄s p prophetam. Non sunt inquid
cogitationes meę sicut ur̄e. neq; uię ur̄e sicut
meę. sicut enī distat cęlum a terra. ita distant
uię meę a uiis ur̄is & cogitationes meę a c̄o-
a sensu meo. In acie denique nationum aduersa-
rium interfecisse uictoria est. In iuro certami-
ne occidi ab inimico triumphus est. Valde enim
misere uincit qui homicida post uictoriam ui-
uit. gaude & exulta pia mater eccla quę
disciplinis erudita cęlestibus inaccessibili atq;
inlibata conflictatione luctaris. si enim re-
sistendum est mente non armis resistis. si con-
grediendum non manu sed fide congrederis.
h haecte pugnarum con flictationumq; diuer-
sitas probat in sclo coronat in celo commendat
dño xp̄o. sic uincit qui uiuit post uictoriam
necat. sic triumphat cuius quam sinitur tri-
umphus tibi soli licet
pie congredi beneficium alieno malefitio
consequi pati & uirgine conscientia
conari. Cui est gloria & imperium
in scla sclorū. amen.

EXPLICIT PASSIO SCI DONATI.

INCIPIT. PROLOGUS. SCI. SULPICII. EPISCOPI.

Ab initio usq; in finem per singula loca & generationes
stat non defuisse uiros a dō electos in quibus
gratia sci spŝ refulgeret. & per quos signa miraculo-
rum dnī. & consolationem & prouocationem sequa-
rentium manifestare uideretur. Sicut a moderno
tempore per unius antistitis sui sulpicii. unde mihi
sermo est. dignatus est merito uitae eius multa &
mirabilia ostendere. De quo opus imperantibus
fratribus ut aliquid quod noueram ad memoriam
posteritatis profutura scribere debere. quod me in-
iuncti operis huius onus imparem esse scio. Nec pos-
se tantae uirtutis uiri dī adnotare. quod ab initio
adulescentiae suae operatus est. Congruis uerbis
ut dignum est exprimere. sed tamen ut nec contu-
maciter abnuere in iunctione eorum. uel pauca
quae ipse uidi. uel eorum relatione qui ei ab adules-
centia usq; ad decrepitam senectutem ministrauer̄.
uel quod plurimorum fidelium qui uiderunt inno-
tuerunt pauca pstringere curaui. EXPL. PROL.

INCIPIT. UITA. SCI. SCI. SULPICII. EPI. CUIUS. DEPOSITIO EST. XVI. KL. FEBR.

Igitur beatus sulpicius ep̄s dum adhuc in seculari
habitu in domo parentum consistere uideretur.
ita bonis operibus deditus. ut nihil aliud magis uide-
retur agere. quam aut ecclesias aedificare. aut
monasteria construere. aut in operibus miseri-cor
diae circa pauperes infatigabiliter exercere. & a-
more castitatis copula matrimonii exspreuisse ui-
sus est. & cum dns iam sui uoti & boni propositi sa-
tis facere dignaretur. decisa corona capitis sui cae-
sariae suscepit clericationis. & succedentibus gra-
dus ecclesiasticae dignitatis. usq; ad eum locum ut e-
lectionem populi & clericorum conibentia episco-
patus dignitate ascenderet. In quo officio nihil
aliud magis insistebat iuxta ecclesiae regimine
quam curam gereret pauperum. & summa mensa